

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

Door [Syp Wynia](#) - 1 augustus 2020

Geplaatst in [Gasverbod](#) - [Klimaat](#) - [RutteDrie](#)

De ministers Kajsa Ollongren en Eric Wiebes gaan hardnekkig door met hun klimaatbeleid. Wiebes zegt dat het subsidiëren van houtstook ('biomassa') nodig is om 'de doelen te halen'. En Ollongren gaat koppig door met het opdringen van het gasverbod, dat beoogt om huizen en gebouwen in hoog tempo van het gasnet te halen. Ondertussen zakt de steun voor dat beleid weg. Burgers willen het steeds vaker niet meer. Instanties zeggen dat het niet werkt, dat het te duur is. Zelfs klimaactivisten bedenken zich.

Opmerkelijk is het wegvallen van de steun van de regeringspartijen voor het klimaatbeleid. En dan vooral voor het wegvallen van de steun voor onderdelen van het beleid die de burgers het meest raken. Uit alle enquêtes blijkt dat er geen meerderheid is voor het gasverbod en dat er veel weerstand is, ook al omdat het te duur wordt gevonden. Opvallend is de draai die Urgenda maakte. Deze klimaatgroep ijverde met succes bij de rechter voor een sneller klimaatbeleid. Maar directeur Minnesma keert zich nu tegen houtstook, wil voorlopig gas blijven gebruiken en is ook kritisch op warmtenetten en zonneweiden.

Het kabinet staat alleen: wie houdt er nog van het klimaatbeleid?

Het kabinet RutteDrie staat gaandeweg bijna alleen met het eigen klimaatbeleid. D66 en ChristenUnie gooiden de eerste steen naar de houtstook - het CDA trok de handen er ook al een beetje van af - en

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

de VVD viel tot twee keer toe met enig succes het gasverbod van het kabinet aan. Het heeft er alle schijn van dat er nauwelijks nog politici te vinden zijn die met dit beleid de kiezer onder ogen durven komen.

Dat geldt ook voor politici van linkse oppositiepartijen, die het klimaatbeleid van het kabinet steeds gesteund of zelfs gedictieerd hebben. GroenLinks trok de handen in etappes af van de gesubsidieerde houtstook, die door GroenLinkse politici in tal van provincies en gemeenten was gepromoot.

Overall gaat het mis. De gesubsidieerde houtstook is al op weg naar de uitgang. Het is een kwestie van tijd, voordat het aardgas als een teruggekeerde verloren zoon wordt omarmd. De energievoorziening van Nederland zal immers ergens op moeten draaien. En als je af wilt van de vieze kolenstook en de zo mogelijk nog viezere houtstook en wind, zon en aarde te weinig opleveren en kernenergie uit zicht blijft is gas verreweg het beste. Het is schoner en vriendelijker voor het klimaat dan enige andere brandstof. Gas is goedkoop, overal te krijgen en Nederland heeft in binnen- en buitenland de beste infrastructuur voor gas.

Nu: Logboek Gasverbod, aflevering 2

Toch is de kans niet groot dat het gasverbod opzichtig wordt afgeblazen. Het gasverbod vormt de kern van het klimaatbeleid, dat van het kabinet het groenste kabinet ooit en Nederland klimaatkoploper van de wereld moest maken. Het is mislukt, het gaat niet gebeuren. Er is nauwelijks iets te bedenken dat werkt aan het Nederlandse klimaatbeleid. Het gasverbod al helemaal niet. Maar de schande van het debacle is te groot. Wie gaat er excuses aanbieden? Al voor de verkiezingen?

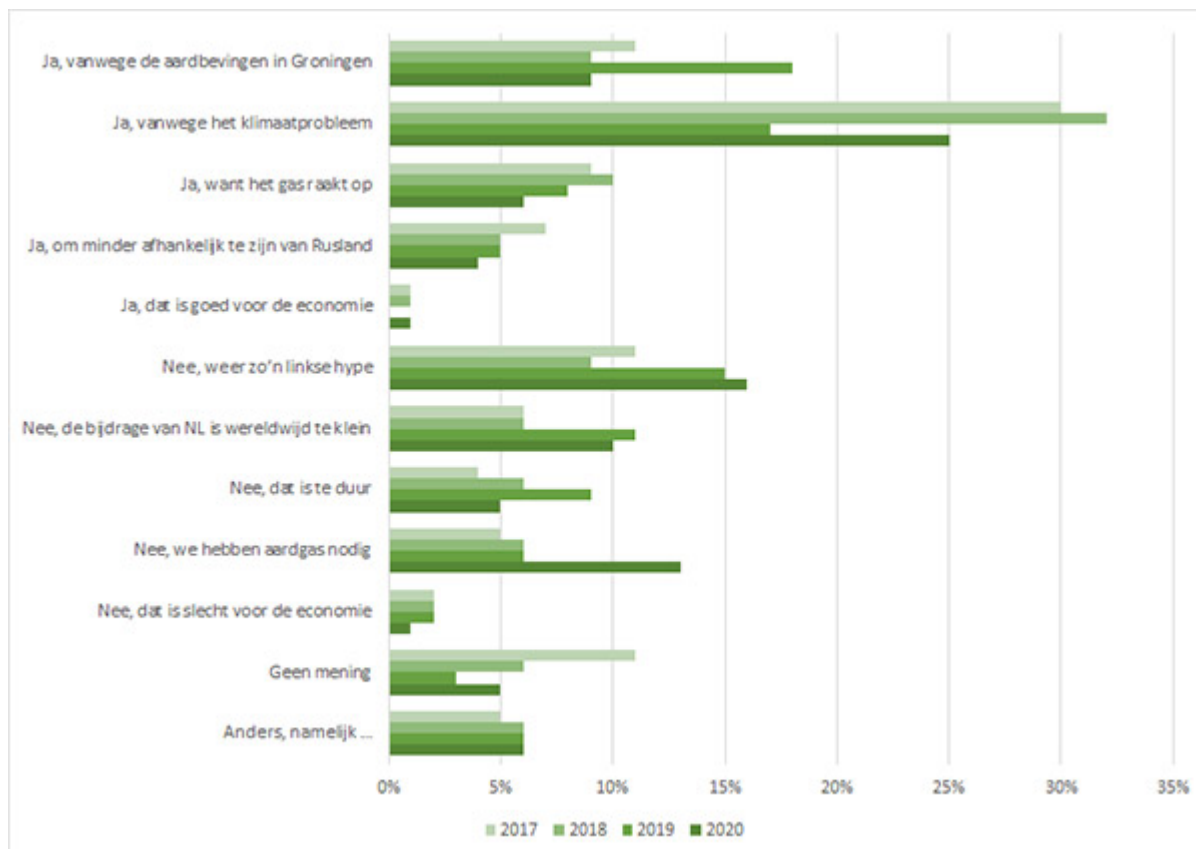
Eind februari maakte Wynia's Week een eerste logboek van het gasverbod, waarvan toen al te zien was dat het wel ten gronde moest gaan. Dat relaas staat [HIER](#) Nu het tweede **Logboek Gasverbod**, waarin de onttakeling verder gaat. De debacles stapelen zich op. Dat is zonde van de miljarden aan weggegooid belastinggeld. Maar het is ook een zegen voor het land, omdat zo erger kan worden voorkomen. *Veel leesplezier!*

22 juli 2020

Steeds minder Nederlanders willen van het gas af.

De steun voor het gasverbod neemt steeds verder af en de weerstand neemt steeds meer toe, zo blijkt uit de jaarlijkse peiling van de klimaatstichting 'Hier'. Voorstanders van het gasverbod geven nu 'het klimaat' aan als reden. 'Groningen' is steeds minder een reden voor de voorstanders van het gasverbod. De onderzoekers zeggen: 'Er zijn nauwelijks succesverhalen in de bestaande bouw en de meeste gemeenten slagen er niet in om de bewoners een aantrekkelijk bod te doen.' De coronacrisis heeft de animo om van het gas af te moeten verder verminderd.

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

18 juli 2020

Deel van nieuwbouwwoningen nog steeds aan het gas

Het gasverbod geldt al twee jaar - met ingang van 1 juli 2018 - voor nieuwe woningen. Dat onderdeel van het gasverbod voor woningen en gebouwen werd door minister Ollongren versneld ingevoerd. Maar uit het jongste kwartaalbericht van de drie grote netbeheerders blijkt dat 15 procent van de nieuwbouwwoningen nog steeds op het aardgasnet wordt aangesloten. Het betreft dan wel eerdere bouwvergunningen, dan wel uitzonderingen die door gemeenten zijn bedongen. In Limburg wordt zelfs 30 procent van de nieuwbouw aan het gasnet gekoppeld. Maar ook in Amsterdam wordt 22 procent van de nieuwbouw op het aardgasnet aangesloten. In Muiden is er een nieuwbouwwijk van 1300 woningen in aanbouw, waarvan 450 met een gasaansluiting.

14 juli 2020

Urgenda: tegen houtstook, voor aardgas, tegen meer

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

warmtenetten, tegen zonneweilanden

Marjan Minnesma van de klimaatstichting Urgenda zet vraagtekens bij nieuwe biomassacentrales in Zaanstad en Purmerend. 'Nog meer huizen aansluiten op een warmtenet lijkt mij geen goed idee.' De gemeente Purmerend beweert dat aardgas duurder is dan biomassa.

Minnesma maakte de afgelopen weken al opmerkelijke draaien. Waar ze eerder voorstander was van de inzet van biomassa, is ze daar nu tegen. Ze is juist voorstander van het doorgaan met aardgas, zo lang er geen 'duurzamer' energieaanbod is. Ook van het volleggen van weilanden is ze geen voorstander: 'Het is ook niet nodig'.

Urgenda dwong de kabinetten-Rutte de afgelopen jaren met gerechtelijke uitspraken tot het verscherpen van het klimaatbeleid. Zowel de gesubsidieerde houtstook als het gasverbod worden daar mede mee in verband gebracht.

9 juli 2020

Extra subsidie: Nijmeegse wijk toch van het gas

De Nijmeegse wijk Nieuw Jeruzalem - nieuwe huizen op oude fundamenten - wordt toch van het gas afgesloten. Lokale en regionale politici reageerden geschokt dat deze quasi-nieuwbouwwijk met sociale huurwoningen weer aan het gas zou gaan, omdat de woningcorporatie weigerde de huur te verhogen voor gasloze alternatieven. Een extra subsidie van de provincie Gelderland (650.000 euro) voorkomt de huurverhoging.

7 juli 2020

Woningbouwverenigingen verliezen op het gasverbod

Woningcorporaties lijden verlies als ze hun huizen van gas afkoppelen, meldt het vakblad Energieia. De huur van een gasloze woning mag 250 euro per jaar hoger worden, maar de kosten stijgen 600 euro per jaar. Volgens het Klimaatakkoord moeten er in 2022 al 100.000, en in 2030 450.000 sociale huurwoningen van het gas af zijn als onderdeel van het totale gasverbod: 1,5 miljoen huizen in 2030, alle meer dan 8 miljoen huizen in 2050. Grote steden - die vaak heel ambitieus van het gas af willen - hebben juist de meeste moeite om hun sociale huurwoningen van het gas af te koppelen.

7 juli 2020

Utrecht wrikt.

In de 'groene' gemeente Utrecht wrikt het. Hoewel biomassa (houtstook) binnen enkele maanden zowel bij de politiek als bij de milieubeweging volledig in ongenade is gevallen, heeft Utrecht er juist

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

om redenen van duurzaamheid op aangedrongen om een asfaltcentrale met hout te stoken (in plaats van op aardgas). Er is ook onmin met 'partners' van de gemeente over de communicatie van de gemeente over het gasverbod. En Utrechtse huizen mogen, anders dan de gemeente had gewild, niet gedwongen van het gas af.

2 juli 2020

Er is helemaal geen personeel voor woningisolatie

Het gasverbod kan nooit doorgang vinden zonder woningisolatie. De alternatieven (warmtepompen, met name) zorgen namelijk voor te weinig warmte, met name in echt koude periodes. Er zijn echter veel te weinig mensen om dat isolatieprogramma door te voeren, zegt CE Delft. In plaats van de 1,5 miljoen woningen die het kabinet in 2030 van het gas af wil hebben, is er maar personeelscapaciteit voor 150.000 woningen. Als er wordt opgeschaald zouden dat er 500.000 kunnen worden, maar dat is nog steeds maar een derde van het beoogde doel. Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van Milieudefensie, een van de bedenkers van het gasverbod voor woningen.

1 juli 2020

Den Helder wil geen houtstook. 'Buiten werking stellen gasinfrastructuur een enorme kapitaalvernietiging'

De gemeenteraad van Den Helder wil geen warmtenet en kiest op termijn voor waterstof. D66 en PvdA in de raad vinden warmtenetten risicovol en zeer kostbaar. De indieners van de betreffende motie zeggen dat het buiten gebruik stellen van de gasinfrastructuur een enorme kapitaalvernietiging is. 'Dezelfde infrastructuur die nu voor gas wordt gebruikt, kan worden gebruikt voor waterstof,' aldus het D66-raadslid Frans Klut.

1 juli 2020

SER: van het hout af

De Sociaal-Economische Raad wil af van gesubsidieerde biomassa-stook. Het advies werd, hoe curieus, opgesteld door een commissie onder leiding van Ed Nijpels, die als voorzitter van het Energieakkoord (2013) en het Klimaatakkoord (2019) het subsidiëren van houtstook en dergelijke juist als het alternatief voor aardgas zag. Overigens mogen volgens het advies kolencentrales nog tot 2027 doorgaan met gesubsidieerde houtstook. Voor biomassacentrales is er zelfs helemaal geen deadline. Niettemin: gesubsidieerde houtstook wordt afgebouwd. Gas wordt als alternatief gezien, waar houtstook eerder als alternatief voor gas gold. Ook warmtenetten zouden (weer) op gas moeten draaien.

1 juli 2020

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

Enquête: *wanneer* wilt u van het gas?

De gemeente Ronde Venen (Mijdrecht en omgeving) heeft zoals veel gemeenten een programma om bewoners ervan te overtuigen dat ze van het gas af moeten. De enquête die hiertoe wordt ingezet is ook in Mijdrecht meer een dwingend relaas dan een poging tot inspraak. Dat mensen er niet voor voelen om van het gas te worden afgesloten geldt niet als een mogelijkheid. De vragen gaan als volgt: 'Wat is voor u reden om van het gas af te gaan?' en 'Wanneer wilt u van het gas af met uw woning (2025, 2030, 2035, 2040)?'

30 juni 2020

Gemeenten botsen op hoge kosten en beperkt draagvlak voor het gasverbod

Gemeenten moet van het kabinet uiterlijk volgend jaar een 'transitievisie warmte' klaar hebben 'om van het gas af te gaan'. Website nu.nl deed onderzoek onder de gemeenten en kwam tot de slotsom dat 'betaalbaarheid en het daarmee samenhangende draagvlak' het grootste obstakel zijn. De woordvoerder van de gemeente Venlo noemt het 'de grootste verbouwing van Nederland'.

30 juni 2020

Den Haag wil geen houtstook meer en flirt weer met gas

De steun voor het kabinetsbeleid op het gebied van biomassa (subsiëren) en aardgas (het afsluiten subsiëren) brokkelt af. Er is geen enkele steun meer voor gesubsidieerde houtstook (en wel veel spijt) en het is een kwestie van tijd voordat ook het gasverbod stilletjes terzijde wordt geschoven.

Kort voor het zomerreces dienden de vier coalitiepartijen zelfs een Kamermotie in waarin ze het kabinet vragen de houtstooksubsidies van ruwweg 15 miljard euro af te bouwen (die subsidies zijn daarmee overigens nog niet weg). Het VVD-Kamerlid Daniël Koerhuis diende in maart een motie in waarmee gemeenten de mogelijkheid werd ontnomen - tegen het Klimaatakkoord in - om burgers onder dwang van het gas te halen.

Eind juni diende Koerhuis zelfs een motie in om voorlopig op te houden met de 'proeftuinen' waarbij gemeenten geld krijgen om wijken 'van het gas' te halen. Dat project van D66-minister Kajsa Ollongren zou daarmee feitelijk getorpedeerd zijn en daarmee zou het doorstrepen van het hele gasverbod een kwestie van tijd zijn. De VVD - en misschien ook andere coalitiepartijen - zagen het gasverbod overduidelijk niet als iets waarmee ze de kiezer onder ogen kunnen komen.

De zet van Koerhuis strandde, althans gedeeltelijk. Ollongren ging dwarsliggen, evenals de lobby van gemeenten. De motie van Koerhuis werd goeddeels ingetrokken. Wel moet Ollongren al binnen enkele maanden verslag uitbrengen over de resultaten van haar 'proeftuinen' - en die zijn desastreus, zo

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

constateerde de Rekenkamer.

29 juni 2020

Waterstof is de nieuwe hype

Zowel in Den Haag als Brussel wordt waterstof tamelijk plotseling als een nieuwe 'duurzame' energie gezien. Dat is onder meer opmerkelijk, omdat waterstofgas via pijpleidingen vervoerd zou moeten worden, terwijl de afkeer van aardgas de afgelopen jaren juist leidde tot het buiten werking stellen, afbreken of in ieder geval niet uitbreiden van de gas-infrastructuur in Nederland. Volgens Ad van Wijk, hoogleraar energie in Delft, kunnen ook gas-cv's in woningen op waterstof branden, al zullen die wel van een andere brander moeten worden voorzien. Als voordeel van waterstof geldt ook dat dan het elektriciteitsnet niet enorm hoeft te worden verzaamd. Overigens zal waterstof zeker om te beginnen minstens gedeeltelijk van aardgas moeten worden gemaakt...

25 juni 2020

De verkoop van gas-cv-ketels blijft stijgen, gasverbod of niet

De verkoop van cv-ketels is in 2019 gestegen met 4 procent. Ook de verkoop van warmtepompen is gestegen - zelfs met een kwart - maar daarbij gaat het om veel geringere aantallen. Ook de voorzitter van de Vereniging Warmtepompen ziet in dat de pompen voor veel mensen te duur zijn. 'Die winst haal je er pas na tien à vijftien jaar uit.'

24 juni 2020

Qatar laat meer dan 100 LNG-schepen bouwen

Qatar Petroleum heeft drie grote scheepsbouwers in Zuid-Korea opdracht gegeven van de bouw van meer dan 100 LNG-schepen, waarmee vloeibaar gemaakt aardgas wordt vervoerd. Het gaat om een opdracht van ruim 17 miljard euro. Nooit eerder werd zo'n groot scheepsbouwcontract voor LNG-schepen gesloten. Europa - Rotterdam in het bijzonder - is een groot importeur van LNG, mede als vervanging van Gronings gas. Staatsbedrijf Gasunie heeft in Rijnmond een LNG-terminal. De invoer van aardgas stijgt ieder jaar, maar de laatste paar jaar uitsluitend door extra LNG-invoer per schip, vooral uit het Midden-Oosten en de Verenigde Staten.

23 juni 2020

Wiebes en Ollongren gaan door met pogingen om gas

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

'onvrijwillig' af te sluiten

Minister Wiebes heeft de 'Warmtewet 2.0 'ter consultatie' gelegd. Die wet moet in 2022 ingaan. De wet moet gemeenten helpen van het gas af te gaan en mogelijk een kwart van de Nederlanders aan te laten sluiten op een collectief warmtenet. Mogelijk wordt het door de wet onmogelijk om te weigeren van het gas af te gaan. Minister Ollongren wil bovendien in de Omgevingswet een einddatum voor gaslevering opnemen. Met die wet in de hand kunnen gemeenten dan per wijk het gas afsluiten en een alternatief vaststellen (ook voor wie daar niet aan wil). Een poging van de gemeente Utrecht om met behulp van een bepaling uit de Crisis- en Herstelwet Utrechters onvrijwillig van het gas af te dwingen haalde het overigens niet, omdat een nipte meerderheid in de Tweede Kamer zich daar in maart tegen verzette.

23 juni 2020

Gasbel verdwijnt uit de vaderlandse geschiedenis

Veertien jaar geleden heette het in de Canon van de Nederlandse geschiedenis nog dat het Groningse gas 'de kurk', was waarop de Nederlandse economie en de Nederlandse welvaart dreef. Maar in de herziene Canon is de gasbel verdwenen. Er is nu een hoofdstuk 'Kolen en Gas' waarin 'de energietransitie' wordt behandeld. De kunstenaar Marc Ruygrok die aan de snelweg A7 'Het Slochter Molecuul' maakte noemt de historieherziening 'superhypocriet': 'Het heeft Nederlanders ook enorm veel welvaart gebracht. Dat ga je nu ineens ontkennen. Typisch 2020 puriteins denken.'

19 juni 2020

Wiebes wil meer gas uit de Noordzee

Er ligt een wetsvoorstel bij de Tweede en Eerste Kamer, waarin minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat voorstelt om de investeringsaftrek voor gasboringen in de Noordzee te verhogen van 25 naar 40 procent. Wiebes wil er zo voor zorgen dat de gasproductie in het Nederlandse deel van de Noordzee wordt vergroot.

16 juni 2020

Stad Groningen sluit huizen van gas af, maar stookt het vervangende warmtenet met gas

De stad Groningen wil de komende jaren ruim 10.000 huizen van het aardgas af halen (à 70 miljoen euro), maar het wil niet erg vlotten. 3500 woningen zijn al wel van het gas afgehaald, maar worden nu warm gehouden met een warmtenet dat met gas wordt gestookt. In de toekomst gebeurt dat wellicht met warmte van datacenters, maar dat is een onzekere bron. Groningen wilde eerder uit afkeer van

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

aardgas een warmtenet op basis van aardwarmte, maar dat werd verboden door het Staatstoezicht op de Mijnen, omdat de aardbevingsrisico's zo dicht bij het aardbevingsgebied onvoldoende waren onderzocht.

16 juni 2020

'Aardgas wint aan populariteit ten koste van biomassa'

Politici en activisten keren zich in hoog tempo af van biowarmte en omarmen aardgas. De stikstofcommissie onder leiding van VVD-veteraan Johan Remkes stelt dat biomassa ten onrechte als CO₂-neutraal wordt geteld. Remkes: 'Persoonlijk zie ik het langer gebruiken van aardgas niet als het grootste probleem van de wereld'. Er kwam ook een oproep van de regeringspartijen ChristenUnie en D66 om met subsidie voor houtstook in warmtecentrales uiterlijk in 2025 te stoppen. De lobby van energiebedrijven (Energie-Nederland) vindt het echter 'jammer en teleurstellend' dat gas aan populariteit wint ten koste van biomassa. En de lobby van 'duurzame' energiebedrijven vindt het ook 'een zorgelijke trend die slecht is voor de energietransitie'.

15 juni 2020

Winschoten wil 'bijdragen aan VN Werelddoelen'

De gemeente Oldambt wil alle gemeentelijke gebouwen van het gas af halen en vraagt aanbieders het budgetneutraal te doen. Wethouder Bard Boon zegt zo niet alleen van het gas af te willen gaan, maar ook CO₂-uitstoot wil verminderen 'en bijdragen aan de VN Werelddoelen'.

11 juni 2020

Amersfoort wil toch nog aan de houtstook

De gemeente Amersfoort haalde eerste bakzeil met een plan om 2200 bestaande woningen met elektrische warmtepompen van het gas af te halen en probeert het nu met een warmtenet, gestookt met biomassa. De gemeente hoopt daar 4,9 miljoen euro Rijkssubsidie voor te krijgen. De biowarmtecentrales moeten nog gebouwd worden. Zoals bekend is houtstook in Den Haag in ongenade gevallen...

20 mei 2020

Rekenkamer maakt gehakt van gasvrije 'proeftuinen' **Ollongren**

Minister Ollongren heeft met het gasvrij maken van de woningvoorraad 'verwachtingen gewekt die niet kunnen worden waargemaakt', schrijft de Algemene Rekenkamer. De minister heeft 435 miljoen

Welke politicus durft nog de boer op met het gasverbod?

euro uitgetrokken (en al 150 miljoen uitgegeven) voor de Proeftuinen Aardsgasvrije Wijken (PAW), waarmee minstens 50.000 woningen van het gas gehaald zouden moeten worden. 28 gemeenten kregen in 2018 125 miljoen euro voor 32 'voorbeeldwijken'. Er staan nog twee rondes van steeds 100 miljoen klaar. Maar volgens de Algemene Rekenkamer zijn er slechts enkele woningen van het gas gehaald. Ollongren's ministerie geeft ook steeds andere doelen. Eerst moesten huizen van het gas, nu heet het dat de subsidie bedoeld is *om te leren* hoe huizen 'gasvrij' gemaakt kunnen worden. Ollongren wil het PAW pas in 2022 evalueren. Van de Tweede Kamer moet dat al dit najaar.

9 maart 2020

In Groningen wordt van Noors en Russisch gas Gronings gas gemaakt

In het Groningse Zuidbroek is begonnen met een installatie ter waarde van 500 miljoen euro die stikstof toevoegt aan geïmporteerd gas, dat daardoor de kenmerken van Gronings gas krijgt en zo bijvoorbeeld in Nederlandse huishoudens kan worden gebruikt. Samen met installaties in de Wieringermeer en in Ommen moet die er voor zorgen dat er voldoende 'Gronings' gas in Nederland beschikbaar is om in 2022 de productie van aardgas uit het Slochterenveld te kunnen beëindigen. Alleen in noodgevallen zou nog uit dat veld getapt kunnen worden. In Pernis is een bijmenginstallatie voor LNG, dat per schip wordt aangevoerd.

Wynia's Week blijft de ontwikkelingen rond het opmerkelijke klimaatbeleid van de kabinetten-Rutte de komende maanden op de voet volgen. Wilt u dit journalistieke onderzoek steunen? [Doneren kan HIER](#).